

03. Begrippenlijst

Wijzigingen per januari 2019 in blauw.

Aanrijtijd

Benodigde tijd om na alarmering op de incidentlocatie te arriveren.

Aanvalsplan

Plan dat vóór de ingebruikname van een ruimte is opgesteld door de brandweer. Dit plan bevat alle informatie die de brandweer nodig heeft om snel en effectief te kunnen werken.

Aanvalsroute

De aanvalsroute beschrijft langs welke route de openbare hulpdiensten (OHD) een bepaald object zullen benaderen bij het optreden van een calamiteit.

Activiteitenbesluit

Zie Besluit algemene regels voor inrichtingen.

Afvoervoorziening/systeem

Rioleringsysteem voor het afvoeren van voornamelijk regenwater (eventueel verontreinigd met afvalstoffen van het verkeer). Daarnaast wordt rekening gehouden met het afvoeren van water afkomstig van lekkage van de constructie, bluswater, schoonmaakwater, door verkeer verloren vloeistoffen en bij calamiteiten vrijgekomen vloeistoffen.

ALARA

As Low As Reasonably Achievable. Maatregelen waar met minimale extra investeringen op praktische wijze nog extra veiligheidswinst te boeken valt.

ALARP

As Low As Reasonably Practicable. Van belang voor risico's (en kosten): deze dienen zo laag te zijn als redelijkerwijs praktisch haalbaar is.

ALIVe

Amsterdamse Leidraad Integrale Veiligheid ondergrondse tram- en metrosystemen.

AMvB Buisleidingen

Door het Ministerie van Infrastructuur wordt momenteel gewerkt aan de totstandkoming van nieuw extern veiligheidsbeleid voor buisleidingen. Het is de bedoeling dat dit beleid uiteindelijk verankerd wordt in een AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur).

APV

Algemene Plaatselijke Verordening. De APV is van toepassing op voor het publiek toegankelijke, al dan niet afsluitbare stoepen, trappen, portieken, gangen en passages. Voor afsluitbare ruimten geldt de APV alleen gedurende de tijd dat zij niet zijn afgesloten. De mogelijkheid van afsluiting (bijvoorbeeld bij afsluitbare winkelpassages) speelt op zich geen rol; het feitelijk voor het publiek toegankelijk zijn bepaalt of de APV van toepassing is.

Arbeidsomstandighedenbesluit

In het Arbeidsomstandighedenbesluit staat o.a. genoemd dat een bedrijf of organisatie voorzieningen moet treffen voor het afhandelen van calamiteiten. Dit besluit is primair genomen ter bescherming van de werknemers; secundair ook ter bescherming van andere aanwezigen zoals publiek. Dit resulteert in het hebben van een geoefende bedrijfshulpverlening (BHV) en van een bedrijfsnoodplan (calamiteitenplan), waar een ontruimingsplan deel van uitmaakt.

Arbeidsomstandighedenwet

De Arbeidsomstandighedenwet (of kortweg Arbowet) is een Nederlandse wet die regels bevat voor werkgevers en werknemers om de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van werknemers en zelfstandig ondernemers te bevorderen. Doel is om ongevallen en ziekten, veroorzaakt door het werk, te voorkomen.

Arbowet

Zie Arbeidsomstandighedenwet.

ASET

Available Safe Egress Time. Beschikbare tijd na het ontstaan van een incident, waarbinnen de condities op de vluchtroutes voldoende veilig zijn voor ontvluchting.

Automatische doormelding

Voorziening voor de automatische overdracht van een brandmelding van een brandbeveiligingsinstallatie naar de brandweeralarmcentrale.

Babw

Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer.

Basisnet Vervoer gevaarlijke stoffen (Water, Weg, Spoor)

Waarschijnlijk worden in 2013 de Basisnetten Spoor, Weg en Water van kracht. De Basisnetten vervangen de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen.

Bedrijfsnoodplan

Inventarisatie en analyse van alle mogelijke bedreigingen, tijdens gebruik van een bouwwerk. Dit calamiteitenplan ofwel bedrijfsnoodplan moet bij calamiteiten een snelle ontruiming en redding waarborgen. Zie ook calamiteitenplan.

Belastingscombinatie

Verzameling van belastingen die gelijktijdig op een bouwconstructie kunnen optreden.

Besluit algemene regels voor inrichtingen

Kortweg Activiteitenbesluit. Dit besluit omvat de algemene milieuregels voor bedrijven.

Besluit brandveilig gebruik bouwwerken

Kortweg Gebruiksbesluit. Hierin zijn de gebruikseisen voor de brandveiligheid beschreven.

BHV

Bedrijfshulpverlening. Interne organisatie van een bedrijf of instelling, belast met uitvoering van het ontruimingsplan.

Bluswatervoorziening

Een maatregel om bluswater beschikbaar te hebben of te krijgen.

Bmi

Brandmeldinstallatie.

BOM

Brand Onderzoek Metro. Dit betreft een onderzoek, uitgevoerd door Peutz (Den Boer, 2006), naar de ontwikkeling van verschillende brandscenario's voor bestaande representatieve ondergrondse metrostations.

BOT

Staat voor Brandveilig Ontwerpen en Toetsen. Dit is een praktijkgids met praktische uitleg van brandveiligheidsvoorschriften in het Bouwbesluit.

Bouwbesluit

Koninklijk besluit in het kader van de Woningwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het Bouwbesluit omvat technische voorschriften voor bouwwerken. Sinds 1 april 2012 is het Bouwbesluit 2012 van kracht, [laatste wijziging 1 juli 2018](#).

Bouwconstructie

Onderdeel van een bouwwerk dat bestemd is om belasting te dragen (Bouwbesluit 2012).

Brandcompartiment

Gedeelte van één of meer bouwwerken, bestemd als maximaal uitbreidingsgebied van brand.

Brandcurve

Een relatie tussen de tijd en temperatuur/brandvermogen van de ontwikkeling van een brand. Enkele conventionele, vaste brandcurven worden gebruikt in brandwerendheidsproeven. Voor meer geavanceerde analyses worden berekende temperatuurontwikkelingen gebruikt.

Brandkranen

Brandkranen zorgen voor de levering van water aan brandweerpompen of direct aan hierop aan te sluiten slangen. Ze kunnen zowel ondergronds als bovengronds zijn geplaatst.

Brandmeldinstallatie

Het geheel van detectoren, bekabeling, een brandmeldcentrale en een doormeldinstallatie naar de brandweer, dat nodig is voor het ontdekken van brand, het melden van brand en het geven van stuursignalen aan andere installaties.

Brandslanghaspels

Deze bestaan uit een aansluiting op een watertoevoer, een slang en een straalpijp en zijn bedoeld voor het blussen c.q. bestrijden van een beginnende brand.

Brandveiligheid

Brandveiligheid is het beschermen van bouwwerken en mensen voor het ontstaan en de gevolgen van brand.

Brandvermogen

De hoeveelheid energie die per tijdseenheid vrijkomt bij een brand, uitgedrukt in kW of MW.

Brandvoortplanting

Uitbreiding van brand binnen een ruimte over de oppervlakte van een object.

Brandweer

Organisatie in het bijzonder belast met brandpreventie, brandbestrijding en technische hulpverlening.

Brandwerendheid

De tijdsperiode waarin de integriteit van het constructieonderdeel gewaarborgd is (volgens NEN 6069).

Burenbelsysteem

Zender-/ontvangersysteem dat ondernemers, politie en gemeente in staat stelt elkaar te hulp te komen in lastige situaties.

Bvb2007

Zie reken- en beslismodel Beheersbaarheid van brand 2007.

Calamiteit

Een calamiteit is een ernstig incident, waarbij sprake is van: beknelling en/of ernstig gewond zijn van personen (zodanig dat de hulp van de brandweer of de GHOR nodig wordt geacht), geweld, brand of het vrijkomen van gevaarlijke stoffen.

Calamiteitenbestrijdingsplan (CBP)

Het CBP beschrijft hoe incidenten, in het bijzonder calamiteiten, worden afgehandeld door het personeel van de beheerder samen met de hulpdiensten en andere partijen (bergers). Het plan moet afgestemd zijn met de hulpdiensten/GHOR. Zie ook bedrijfsnoodplan.

CCV

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) draagt bij aan de maatschappelijke veiligheid door het stimuleren van publiek-private samenwerking, actieve kennisdeling van de veiligheidspraktijk en kwaliteitsontwikkeling van instrumenten en regelingen.

CFD

Computational Fluid Dynamics. Numerieke methode om stroming van vloeistoffen en gassen te voorspellen. Wordt gebruikt om in complexe situaties te voorspellen hoe bij brand warmte en rook zich verspreiden, of hoe bij een explosie een drukgolf zich uitbreidt.

Circulaire RNVGS

Circulaire Risico Normering Vervoer Gevaarlijke Stoffen. Deze normering geldt behalve voor het transport door buisleidingen voor alle vormen van transport van gevaarlijke stoffen.

Circulaire Zonering langs hoge druk aardgastransportleidingen

Circulaire met de regelgeving voor externe veiligheid rond buisleidingen.

Compartiment(ering)

Zie brandcompartiment en rookcompartiment.

Constructieve veiligheid

Bij constructieve veiligheid gaat het om het voorkomen, beperken en bestrijden van inbreuk op de veiligheid van mensen en hun omgeving door het falen van een constructie.

Correctieve maatregelen

Maatregelen die worden genomen om de gevolgen te beperken als een incident heeft plaatsgevonden.

Detectie

Het waarnemen van een (ongewenste) gebeurtenis (incident) zoals brand of gaslekkage (door mensen of systemen).

Detectietijd

De tijd die verstrijkt tussen het ontstaan van een (ongewenste) gebeurtenis (incident), zoals brand of gaslekkage en het vaststellen ervan.

Deterministische benaderingswijze

Hierbij wordt ervan uitgegaan dat een incident optreedt, hoe klein de kans ook is. De effectiviteit van onder andere de hulpverlening (voorzieningen en diensten) kan vervolgens worden getoetst.

Draagbare blusmiddelen

Draagbare apparaten die zijn bedoeld voor het bestrijden van het begin van een brand.

Droge blusleiding

Een droge blusleiding bestaat uit een voedingsaansluiting op de begane grond, een pijpleiding en aftakkingen op elke verdieping en is meestal bedoeld voor hogere, maar ook voor horizontaal uitgestrekte of voor ondergrondse gebouwen. Droge blusleidingen zijn vorstbestendig en stellen de brandweer in staat op een snelle wijze water van de begane grond te transporteren naar een plaats diep in het gebouw, zoals hoger of lager gelegen verdiepingen.

Evacuatiemodellering

Methode om middels het modelleren van een evacuatie de evacuatie tijd en evacuatie doorstroming te voorspellen.

Externe veiligheid (EV)

Externe veiligheid betreft de (on)veiligheid die verband houdt met risico's voor mensen die in de omgeving van een bepaald object/bouwwerk wonen of verblijven. Zo'n bepaald object/bouwwerk waarbij sprake is van externe veiligheid kan bijvoorbeeld zijn: een transportroute of opslag voor gevaarlijke stoffen, een parkeergarage, een tankstation, een industrieel complex.

Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid betreft de bescherming of het zich beschermd voelen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door fysieke bedreigingen. Fysieke bedreigingen ontstaan uit (combinaties van) mechanische, chemische, biologische of fysieke gevaren.

Gebruiksbesluit

Besluit Brandveilig Gebruik Bouwwerken, hierin zijn de gebruikseisen voor de brandveiligheid beschreven.

Gebruiksfunctie

De gedeelten van een of meer bouwwerken op een perceel of standplaats, die dezelfde gebruiksbestemming hebben en die tezamen een gebruikseenheid vormen.

Gelijkwaardigheid

Het Bouwbesluit 2012 voorziet in de mogelijkheid om af te wijken van de in het besluit gegeven prestatie-eisen. Afwijking van de prestatie-eisen kan wenselijk of zelfs noodzakelijk zijn in verband met bijvoorbeeld de aard van het betreffende bouwwerk of plaatselijke omstandigheden, dan wel in verband met de toepassing van innovatieve materialen of constructies die worden toegepast.

GHOR Nederland

GHOR staat voor 'Geneeskundige Hulpverlening Organisatie in de Regio'. GHOR Nederland behartigt de belangen van de GHOR-regio's en de andere partijen die op landelijk niveau bij de GHOR betrokken zijn.

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico is de kans per jaar dat in één keer een groep mensen komt te overlijden bij een ongeval. Gewoonlijk wordt dit opgegeven per object of per trajectkilometer. Risicoanalyses zijn voor (weg)tunnels bij de wet verplicht gesteld. Onder risicoanalyses vallen zowel kwantitatieve risicoanalyses als scenarioanalyses.

Definitie uit de Handreiking Externe veiligheid inrichtingen: *Cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.*

Handbrandmelder

Niet-automatische voorziening die door aanwezige personen kan worden gebruikt om alarm te slaan bij brand.

Hulppost

Kast in de wand van een bouwwerk waarin zich diverse veiligheidsvoorzieningen bevinden, met name communicatie- en blusvoorzieningen, voor de (weg)gebruikers en hulpdiensten.

IFV

Instituut voor Fysieke Veiligheid, vóór 1 januari 2013 was dit het NIFV, Nederlands Instituut voor Fysieke Veiligheid.

Incidentdetectie

Het vaststellen van het optreden van een ongeval of andere afwijkende situatie waarbij de veiligheid in gevaar komt. Indien geautomatiseerd, is er sprake van een automatische detectie van een incident en het initiëren van relevante acties.

Integrale veiligheidsbeschouwing

Een veiligheidsbeschouwing waarin de gewenste samenhang en samenwerking in beleid en aanpak binnen en tussen de verschillende veiligheidsdisciplines en –domeinen wordt nagestreefd.

Interne veiligheid

Interne veiligheid gaat over de veiligheid van gebruikers van ondergrondse ruimtes, tijdens de aanwezigheid in deze ruimtes.

Inundatie

Onderwaterzetting, al dan niet ten gevolge van een incident.

KVO

Keurmerk Veilig Ondernemen. Het Keurmerk Veilig Ondernemen maakt het mogelijk om op een gestructureerde manier de veiligheid van winkelgebieden en bedrijventerreinen te verbeteren.

Kwantitatieve risicoanalyse (QRA)

Kwantitatieve risicoanalyse ofwel Quantitative Risk Analysis (QRA): een risicoanalyse, waarbij wordt gekeken naar zowel de kans op een incident als de gevolgen van dat incident. De gevolgen zijn vaak uitgedrukt in het aantal gebruikers dat overlijdt ten gevolge van het incident. Veelal wordt gebruikgemaakt van foutenbomen voor het in kaart brengen van mogelijke oorzaken, en gebeurtenissenbomen voor het weergeven van de mogelijke gevolgen van het incident. Het eindresultaat is een berekend groepsrisico of plaatsgebonden risico.

Loopafstand

Afstand, gemeten langs een denkbeeldige, kortst realiseerbare vloeiend verlopende lijn tussen twee punten, waarover op een afstand van ten minste 0,3 m van constructie-onderdelen kan worden gelopen en waarbij de loopafstand over een trap samenvalt met de klimlijn.

Misdrijven

Misdrijven zijn ernstige delicten, met name genoemd in het Nederlandse Wetboek van Strafrecht (boek Misdrijven), of in bijzondere wetten (Wegenverkeerswet 1994, de Opiumwet, de Wet wapens en munitie, de Wet op de economische delicten en de Arbeidsomstandighedenwet).

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die de escalatie van ongewenste gebeurtenissen tegengaan.

Nazorg

Nazorg omvat alles dat nodig is om zo snel mogelijk terug te keren naar een 'normale' situatie.

NEN

Nederlands Normalisatie Instituut in Delft. Ontwikkelt en beheert normen (NEN), Nederlandse praktijkrichtlijnen (NPR), en Nederlandse Technische Afspraken (NTA).

NIFV

Nederlands Instituut voor Fysieke Veiligheid. Sinds 1 januari 2013 is het IFV, Instituut voor Fysieke Veiligheid.

NVBR

Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding. Sinds 1 november 2012: Brandweer Nederland.

Noodverlichtingsinstallatie

Een installatie die automatisch in werking treedt zodra de 'stroom' in een gebouw wegvalt.

Nooddeur/vluchtdeur

Een deur die uitsluitend is bestemd om het bouwwerk te ontvluchten.

Nood(vlucht)trap/nood(vlucht)trappenhuis

Een trap of trappenhuis, uitsluitend bestemd om het bouwwerk te ontvluchten.

Normatief brandverloop

Tijdsverloop van ontdekking, melding, alarmering, ontvluchting, redding en blussen van brand, dat ten grondslag ligt aan de invulling van de bouwregelgeving.

NTA

Nederlandse Technische Afspraak. Document ontwikkeld door NEN met een status die lager is dan de NEN-norm.

Objectieve en subjectieve veiligheid

In de praktijk kan een groot verschil bestaan tussen de feitelijke veiligheidssituatie (bijvoorbeeld het aantal overvallen in een ondergrondse winkel) en de veiligheidsbeleving die mede bepaald wordt door opgedane indrukken (zoals slechte verlichting en/of onoverzichtelijkheid) en vermoedens van onveiligheid. Het eerste heet 'objectieve veiligheid', gebaseerd op feiten die met berekeningen of statistieken aantoonbaar zijn. Het tweede heet 'subjectieve veiligheid', waarbij vooral de veiligheidsbeleving een rol speelt.

Omgevingswet

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om vergunningen voor bouwprojecten aan te vragen. De Crisis- en herstelwet (Chw) maakt dit nu al mogelijk, bijvoorbeeld door bestaande regels aan te passen. Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2021 in werking.

(Info <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet> , december 2018)

Ongevalstype

Een groep van incidenten met vergelijkbare kenmerken; voorbeelden van ongevalstypen zijn pech, botsing, ontsporing, brand, explosie.

Ontruimingsalarminstallatie

Een ontruimingsinstallatie is een installatie die de mensen in een bouwwerk alarmeert in geval van bijvoorbeeld brand ten behoeve van het vluchtproces. Het bestaat vaak uit een centrale voedings- en besturingseenheid (bekabeling) en akoestische signaalgevers.

Ontruimingstijd

De tijd die verstrijkt vanaf het moment van alarmering, tot vluchtende mensen in een veilige zone zijn aangekomen. Ontruimingstijd is op te delen in twee fasen: de alarmfase en de vluchtfase.

Openbare Hulpverleningsdiensten

De politie, de brandweer en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, zie ook GHOR Nederland (WARVV Art. 1).

Openbare plaats

Een openbare plaats is een plaats die door bestemming of vast gebruik openstaat voor het publiek. In de eerste plaats zijn dit 'de straat' en 'de weg' in de ruimste zin van het woord. Daarnaast bevat het begrip nog een aantal andere plaatsen die een met de weg vergelijkbare functie vervullen en daarom als het 'verlengde' van de weg kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden zijn: openbare plantsoenen, speelweiden en parken en de vrij toegankelijke gedeelten van overdekte passages en van winkelgalerijen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2003–2004, 29 440, nr. 3).

Opkomsttijd

Tijd die de hulpdiensten nodig hebben tot aankomst op de uitgangsstelling (bij een toegang van een ondergrondse ruimte) vanaf het moment dat de eerste melding is ontvangen.

Overtredingen

Overtredingen zijn lichte vergrijpen. In het boek Overtredingen van het Nederlandse Wetboek van Strafrecht wordt beschreven wat als een overtreding wordt beschouwd en wat de strafmaat is.

PAC

Particuliere Alarm Centrale.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Voorheen aangeduid als persoonlijk risico. Het plaatsgebonden risico is de kans per jaar dat een onbeschermd persoon komt te overlijden ten gevolge van een incident in het betreffende object. Definitie uit de Handreiking Externe veiligheid inrichtingen: *Risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als een kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.*

Preventie

Het voorkomen van directe oorzaken van onveiligheid en het zoveel mogelijk beperken van de gevolgen van inbreuken op de veiligheid.

Preparatie

Het gereed zijn voor acties bij inbreuken op de veiligheid; weten wat te doen als er brand is, of als er een ongeluk of een ramp plaatsvindt.

Private plaats

Een private plaats is elke plaats waar niet iedereen toegang toe heeft. Dit kan blijken uit de aard van de faciliteit (privaat eigendom) of door de context (het gaat om een private weg).

Pro-actie

Het wegnemen van structurele oorzaken van onveiligheid ter voorkoming van het ontstaan ervan (interne en externe veiligheid).

Probabilistische benaderingswijze

Benaderingswijze van risico's (kans x gevolg) waarin rekening wordt gehouden met aspecten als spreiding, onzekerheden, overschrijdingskansen, bezwijkkansen, grenstoestanden en veiligheidscoëfficiënten.

Progressive Collapse

Voortschrijdende instorting, het bezwijken van één onderdeel van de constructie, waardoor een deel van of de gehele constructie bezwijkt.

QRA

Quantitative Risk Analysis: Zie Kwantitatieve Risico Analyse.

RAC

Regionale Alarm Centrale.

Rampenbestrijdingsplan

Een rampenbestrijdingsplan omvat het geheel aan maatregelen die voor een specifieke ramp of (zwaar) ongeval genomen moeten worden.

RAMS

Reliability, Availability, Maintainability, Safety. Eventueel aangevuld met H (Health), E (Environment), P (Politics). Een specifieke aanpak, deel uitmakend van een kwaliteitsmanagementsysteem c.q. verbetercyclus met als doel de mate van betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid in samenhang te kwantificeren en het proces daar naartoe vast te leggen zodat het na te speuren is.

RBM II

Software om de kwantitatieve risico's voor de omgeving te berekenen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Reken- en beslismodel Beheersbaarheid van brand 2007

Hierin is de visie van de brandweer op gelijkwaardige oplossingen voor grote brandcompartimenten op het aspect beheersbaarheid van brand weergegeven.

Repressie

Het daadwerkelijk bestrijden van onveiligheid en het zorgen voor de daarbij behorende hulpverlening.

Restrisico

Het risico dat overblijft na het nemen van risicoreducerende maatregelen.

Risico

De verwachte gevolgen van een bepaalde activiteit voor mensen, milieu en economie. Risico wordt vaak uitgedrukt in een combinatie van (kans op) gebeurtenis en mogelijke gevolgen.

Risicoanalyse

Het inzichtelijk maken van de risico's voor individuele personen, bevolkingsgroepen, eigendommen en de omgeving. Een risicoanalyse omvat zowel de scenarioanalyse (SCeA) als kwantitatieve risicoanalyse (QRA).

Risicoperceptie

Risicoperceptie gaat over subjectieve beleving, het veiligheidsgevoel. Het is de inschatting van een aantal factoren, zoals ernst (groot of gering), beheersbaarheid (laag of hoog), vertrouwen in instanties (laag of hoog) en openheid (gering of groot) dat mensen meer of minder bang maakt. Als mensen bang zijn, is de kans groot dat ze een bepaald gebied met een hoge risicoperceptie mijden. Een ondergrondse ruimte zit vaak aan de risicovolle kant.

Risicoreducerende (beheers)maatregelen

Maatregelen die zorgen voor het stroomlijnen van processen en het reduceren dan wel voorkomen van risico's.

Rookbeheersing

Maatregelen die worden getroffen om de verspreiding en uitbreiding van rook te beïnvloeden.

Rookcompartiment

Gedeelte van één of meer gebouwen bestemd als maximaal uitbreidingsgebied van rook in de beginfase van een brand.

Rookmelder

Een rookmelder (soms brandmelder genoemd) is een apparaat dat alarm slaat na detectie van rookdeeltjes (aërosols), die kunnen wijzen op een (beginnende) brand. Een rookmelder kan een zelfstandig apparaat zijn, maar steeds vaker zijn rookmelders verbonden met een brandmeldinstallatie.

Rookscherp

Hittevast (ruimtescheidend) element bedoeld om de rookverspreiding te beperken (NEN 6093).

Rookvrije laag

Gedeelte van de ruimte onder de rooklaag gemeten vanaf de vloer van de ruimte tot de onderzijde van de rooklaag.

Rookvrije Vluchtroute

Een van rook gevrijwaarde route die begint bij een toegang van een rookcompartiment of een subbrandcompartiment, die uitsluitend voert over vloeren, trappen of hellingbanen en eindigt op een veilige plaats, zonder dat gebruik behoeft te worden gemaakt van een lift.

Rookwarmteafvoer (RWA)

Een Rook- en WarmteAfvoersysteem (ook wel Rookbeheersingssysteem) dient in geval van brand de rook doeltreffend uit een bouwwerk te voeren. Hierdoor ontstaat een rookvrije vluchtweg voor de aanwezigen.

Rookweerstand

Tijd waarin een scheidingsconstructie weerstand biedt tegen rookverspreiding (NEN 6075 of NEN-EN 1634-3).

RSET

Required Safe Egress Time. Tijd die nodig is om te vluchten; omvat zowel detectietijd, reactietijd als de daadwerkelijke vluchttijd. Te toetsen aan de ASET.

RWA-Installatie

Installatie voor de afvoer van rook en warmte in een gebouw(deel) via rookluiken of ventilatoren, veelal gekoppeld aan een automatische brandmeldinstallatie.

Safety Cases

Safety cases zijn dossiers, die de veiligheid van een systeem aantonen en borgen.

Scenario

Een scenario is een beschrijving van een reëel voorstelbaar incident aan de hand van een aantal vooraf geselecteerde factoren die de ontwikkeling en het verloop van het incident bepalen. Een scenario geeft niet alleen de aanloop en het verloop, maar eveneens de afloop van een bepaald incident.

Scenarioanalyse (SA of SCA)

Een scenarioanalyse is een instrument voor het beschouwen van de afwikkeling van incidentscenario's. Meestal wordt een procesbeschrijving gegeven van relevante incidenten en responsmogelijkheden (de nadruk ligt op een gedetailleerde analyse van de gevolgen van een incident).

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is onderdeel van de totale veiligheid van een omgeving. Een sociaal veilige omgeving is een omgeving zonder dreiging van geweld of confrontatie met geweld. Het gaat daarbij om ongewenst gedrag door mensen en om zowel de feitelijke criminaliteit als de onveiligheidsgevoelens. Aandacht voor sociale veiligheid richt zich op het beperken van de kans dat mensen slachtoffer worden van een asociale daad en op het verminderen of wegnemen van angstgevoelens bij mensen.

Systems Engineering (SE)

Systems Engineering is een gestructureerde specificatie- en ontwerpmethode.

Technopreventieve beveiliging

Technologische beveiligingsystemen zoals inbraak- en overvalbeveiliging, om criminaliteitspreventie te regelen.

Terrorisme

Terrorisme is het uit ideologische motieven dreigen met, voorbereiden of plegen van op mensen gericht ernstig geweld, dan wel daden gericht op het aanrichten van maatschappij ontwrichtende zaakschade, met als doel maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen, de bevolking ernstige vrees aan te jagen of politieke besluitvorming te beïnvloeden.

Toegang van een gebruiksfunctie

Toegang tot het aansluitende terrein, een gemeenschappelijke verkeersruimte, een gemeenschappelijk verblijfsgebied of een ruimte van een andere gebruiksfunctie, ter plaatse waarvan een route begint die uitsluitend door niet-gemeenschappelijke ruimtes van de gebruiksfunctie naar een punt in een niet-gemeenschappelijk verblijfsgebied voert.

Uiterste grenstoestand

Begrenzing aan de belastingtoestand waarin de constructie gedurende een bepaalde tijd mag verkeren alvorens deze bezwijkt bij het optreden van verschillende belastingscombinaties (NEN 6702).

Uitwendige scheidingsconstructie

Constructie die de scheiding vormt tussen een voor mensen toegankelijke besloten ruimte van een gebouw en de buitenlucht, de grond of het water, waaronder begrepen de op die constructie aansluitende delen van andere constructies.

Veilige plaats/Veilige ruimte

Wat een veilige plaats/ruimte is, wordt bepaald door het soort incident. Een veilige plaats in het geval van brand hoeft geen veilige plaats te zijn in het geval van een overstroming. Essentieel hierbij zijn de omstandigheden en mogelijke belemmeringen om op een veilige plaats te komen. Bij een fysieke bedreiging door brand zal een veilige plaats veelal buiten het object liggen.

Veiligheidsacties

Vijf mogelijke acties om aan veiligheid te werken: Pro-actie, Preventie, Preparatie, Repressie en Nazorg.

Veiligheidsbeheerplan (VBP)

Het veiligheidsbeheerplan is het instrument met behulp waarvan de beheerder in de gebruiksfase het afgesproken veiligheidsniveau handhaaft.

Veiligheidscriteria

Criteria die men toepast om te bepalen of wordt voldaan aan de eisen voor het veiligheidsniveau.

Veiligheidsdossier/Veiligheidsdocumentatie

Een verzameling documenten, die betrekking hebben op veiligheid. Het bevat vastleggingen van gemaakte keuzes en onderbouwingen ervan. Documenten kunnen worden ingebracht door verschillende partijen. De beheerder is verantwoordelijk voor het onderhouden van het veiligheidsdossier.

Veiligheidseisen

Een verzameling van proceseisen, bouw- en gebruiksvoorschriften waaraan onderdelen van het bouwwerk in ieder geval moeten voldoen.

Veiligheidsniveau

De ambitie om een bepaald veiligheidsniveau te halen bepaalt welke veiligheidsmaatregelen en -voorzieningen worden getroffen. De ondergrens van het veiligheidsniveau is vaak wettelijk vastgelegd (o.a. in het Bouwbesluit 2012). Het veiligheidsniveau kan worden bepaald met een risicoanalyse.

Veiligheidsscan

Verkennend onderzoek naar fysieke en sociale veiligheidsaspecten waarbij tijdig de veiligheidsmaatregelen, de installaties en de beheermaatregelen in beeld komen.

Veiligheidstrappenhuis

Trappenhuis waardoor een brand- en rookvrije vluchtroute voert en dat in de vluchtrichting uitsluitend kan worden bereikt vanuit een niet-besloten ruimte.

VENT

Veiligheidseisen voor metro- en tramtunnels.

VER

Veiligheidseffectrapportage. De Veiligheidseffectrapportage bestaat uit een aantal activiteiten gekoppeld aan het plannings- en bouwproces. De VER beperkt zich dus niet tot een eenmalige activiteit of het eenmalig opstellen van een rapport, maar de uitvoering ervan loopt mee gedurende het gehele plan. De VER-modules gaan gelijk op met de bouwfasen van een project. De VER omvat zowel sociale als fysieke veiligheid.

Verblijfsgebied

Gedeelte van een gebruiksfunctie met ten minste een verblijfsruimte, bestaande uit een of meer op dezelfde bouwlaag gelegen aan elkaar grenzende ruimtes anders dan een toiletruimte, een badruimte, een technische ruimte of een verkeersruimte.

Verblijfsruimte

Ruimte voor het verblijven van mensen, dan wel een ruimte waarin de voor een gebruiksfunctie kenmerkende activiteiten plaatsvinden.

Verkeersafwikkeling

Veiligheidsvoorzieningen die zijn gericht op een veilige en ongehinderde doorstroming van het verkeer, alsmede het zo goed als redelijkerwijs mogelijk voorkomen van incidenten en ingrijpen bij verstoringen in het verkeer.

Verkeersruimte

Ruimte anders dan een ruimte in een verblijfsgebied, een toiletruimte, een badruimte of een technische ruimte, bestemd voor het bereiken van een andere ruimte.

Verkeersroute

Route die begint bij een toegang van een ruimte, uitsluitend voert over vloeren, trappen of hellingbanen en eindigt bij de toegang van een andere ruimte.

VEST

VeiligheidsEisen voor SpoorTunnels. Europese TSI, vertaald voor de Nederlandse implementatie.

Vlinderdasmodel

De keten oorzaken - incident - gevolgen. Het incident staat hierbij centraal.

Vloerafscheiding

Voorzieningen die worden getroffen aan de rand van een vloer, die het risico op letsel ten gevolge van val vanaf de begrenzing van de vloer dienen te beperken.

Vluchttijd

Beschikbare tijd om een veilige plaats te bereiken. Zowel de beschikbare als de benodigde tijd.

Vluchttrappenhuis

Trappenhuis waardoor een rookvrije vluchtroute voert.

Vluchtwegen/Vluchtroute

Route die bij brand en/of andere calamiteiten in een gebouw kan worden gebruikt om het gebouw zo snel mogelijk te verlaten. Een vluchtroute is een route die vanaf een verblijfplaats in het bouwwerk leidt naar een veilige plaats en die voldoet aan de veiligheidseisen.

Vluchtweggeometrie

Eisen die gesteld worden aan de afmetingen van doorgangen en deuren voor het ongehinderd vluchten.

Vultijden Model

Rekenmodel, ontwikkeld door TNO, voor tijdafhankelijke bepaling van de rookvultijd.

Wabo

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

WBDBO

WBDBO staat voor Weerstand tegen BrandDoorslag en BrandOverslag tussen twee ruimtes; de kortste tijd die een brand nodig heeft om zich uit te breiden van de ene ruimte naar de andere ruimte (NEN 6088).

Weerstand tegen Branddoorslag en Brandoverslag

Zie WBDBO.

Woningwet

De Woningwet geeft voorschriften voor de volkshuisvesting, over woningbouw en de geldelijke steun van gemeente en Rijk voor woningbouw.

WWV

Wegenverkeerswet.

WWI

Directoraat Wonen, Wijken en Integratie, onderdeel van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is de mate waarin (initieel zelfredzame) gebruikers van een gebouw in staat zijn, zonder hulp van buiten, te vluchten naar een veilige plaats.

Zelfredzame personen

Personen die tijdens het incident in staat zijn om naar een veilige ruimte te vluchten.

Zichtlengte

De afstand waarover objecten nog waargenomen kunnen worden in een situatie waarbij het zicht gehinderd wordt door rookdeeltjes in de lokale atmosfeer. Onderscheid: het soort object dat moet worden waargenomen, of het lichtgevend of reflecterend is en de optische karakteristiek van de rook en de lichtsterkte in de omgeving.